

Rautjärven kunta

Tekoälyn suositushje

2025

Rautjärvi

Tekoälyn suositusohje Rautjärven kunnan työntekijöille ja luottamushenkilöille

Tekoäly eli keinoäly tai AI (*artificial intelligence*) tarjoaa merkittäviä mahdollisuuksia julkishallinnon toiminnan tehostamiseen, palveluiden parantamiseen ja päätöksenteon tukemiseen. Samalla sen käyttö edellyttää erityistä huolellisuutta oikeusturvan, tietosuojan ja eettisyyden varmistamiseksi. Tähän ohjeeseen on koottu suosituksia tekoälyn käyttöön ja vastuullisuuteen.

Mikä on tekoäly?

Tekoäly on tietokone tai tietokoneohjelma, joka kykenee tekemään älykkäinä pidettäviä toimintoja. Esimerkkejä tällaisista tehtävistä ovat puheentunnistus, tietokonenäkö ja kääntäminen luonnollisten kielten välillä.

Tekoälyllä tarkoitetaan koneen kykyä käyttää perinteisesti ihmisen älyyn liitettyjä taitoja, kuten päättelyä, oppimista, suunnittelemista tai luomista. Tekoälyn ansiosta tekniset järjestelmät voivat havainnoida ympäristöään, käsitellä havaintojaan ja ratkaista ongelmia saatuttaakseen tietyn päämäärän.

Tekoälyn käyttö - Mihin tekoälyä käytetään ja mihin ei suositella

Tekoälyä suositellaan käytettäväksi suojatussa ympäristössä yhdessä sovituilla alustoilla. Jokainen työntekijä vastaa itse omasta toiminnastaan tekoälyä käyttäessään.

Suosittelut käyttökohteet

Tekoälyn käyttöönotto voi helpottaa esimerkiksi seuraavissa tehtävissä:

- Paljon sisältöä vaativat työt.
- Asiantuntijatyö, jossa ihmisen arviointikyky säilyy keskiössä.
- Tiivistämistehtävät, joissa ei vaadita tarkkaa faktantarkistusta.
- Sisällön näkökulman laajentaminen.
- Ideoinnin tukeminen ja "jumien" purkaminen.
- Ymmärryksen lisääminen ja uuden näkemyksen tuottaminen.
- Laajojen aineistojen nopea käsittely.
- Rutiininomaiset, toistuvat tehtävät.

Vältettävät käyttökohteet

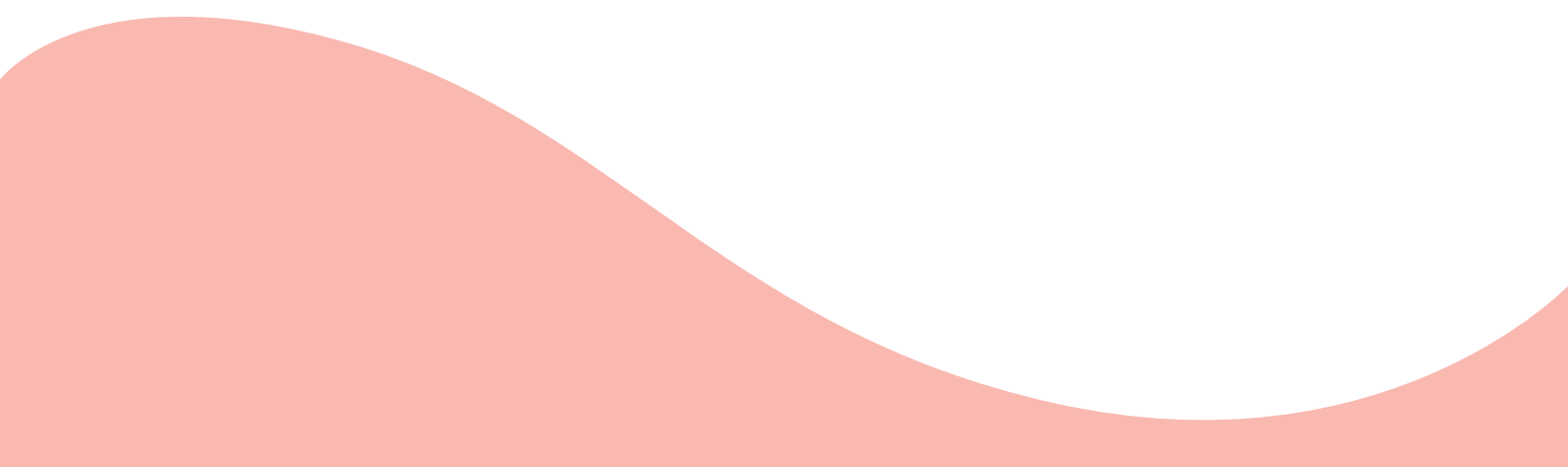
Tekoälyä ei suositella käytettäväksi seuraavissa tapauksissa:

- Henkilötietojen käsittely.
- Oppimisprosessin arviointi tai ohjaus ilman pedagogista harkintaa.
- Tehtävät, jotka vaativat suurta tarkkuutta tai virheettömyyttä.
- Aihealueet, joiden toimintalogiikkaa ei itse ymmärrä.

Median luominen tekoälyn avulla

- Tekoäly on jo integroituna moniin työkaluihin (esim. Copilot, Padlet, Canva, Adobe Express)
- Yleisimpiä käyttökohteita ovat kuvat, videot, tekstisisältö ja musiikki
- Palvelujen käyttöehdot tulee aina tarkistaa ennen käyttöä

Organisaation suositukset tekoälyn käyttöön

1. Tekoälyn käyttö tulee olla eettistä, pedagogisesti perusteltua ja työntekijän osaamiseen pohjautuvaa. Henkilöstön osaaminen on varmistettava.
 2. Tekoälytaidot ovat osa digitaalista, tieto- ja viestintäteknologista sekä monilukutaitoa. Ne on hyvä linkittää laaja-alaiseen osaamiseen.
 3. Tekoälyn ja oppimisanalytiikan ensisijainen tarkoitus on tukea pedagogisia menetelmiä ja edistää oppimista, ohjausta ja hyvinvointia.
 4. Työntekijän tulee ymmärtää, miten tekoälysovellus toimii ja mitä tietoja se hyödyntää tai tallentaa.
 5. On tunnistettava tekoälyn mahdolliset virhetulkinnat ja vinoumat sekä niiden vaikutukset päätöksentekoon.
-

Eettisiä näkökulmia

Tekoälyn käyttöön liittyy merkittäviä eettisiä kysymyksiä. Erityistä huomiota on kiinnitettävä:

- Tekijänoikeuksiin
- Algoritmien mahdollisiin vinoumiin ja syrjiviin vaikutuksiin
- Tietosuojaan ja yksityisyyteen
- Yhdenvertaisuuteen
- Työllisyysvaikutuksiin

Muista aina, mitkä materiaalit kuuluvat tekijänoikeuslain piiriin.

Tietoturva ja tietosuoja

Tietosuoja koskevilla asioilla noudatetaan organisaation sisäisiä ohjeistuksia. Tekoälyn käyttö ei saa vaarantaa henkilötietojen suojaa tai tietoturvaa.

Lainsäädäntö ja velvoitteet

Julkishallinnon järjestelmän on oltava säännelty - Tekoälyn vastuullinen hyödyntäminen - Suomi.fi kehittäjille

Tekoäly varhaiskasvatuksessa ja koulutuksessa – lainsäädäntö ja suositukset | Opetushallitus

Tekoälyn vastuullinen hyödyntäminen - Suomi.fi kehittäjille

